

Redeneerlijn sauna's en wellnesscentra

- In de routekaart van het kabinet is aangegeven dat sauna's en wellnesscentra op zijn vroegst per 1 september weer hun deuren kunnen openen
- De voornaamste reden is dat niet alles tegelijk open kan en er dus stapsgewijze opening van sectoren plaats moet vinden. De routekaart is mede gebaseerd op adviezen van de experts in het OMT.
- Bij de indeling in de batch voor 1 september is gekeken naar sectoren met een **landelijke** impact (toename mobiliteit en OV), **lage** sociaal/economische impact, **slecht** in staat RIVM-richtlijnen te implementeren, kans op samenscholing is **groot** of **slecht** te reguleren (belasting openbare ruimte).
- De reden dat het nog lang duurt voordat sauna's en wellnesscentra hun deuren mogen openen hangt bovendien samen met de onduidelijkheid die nog bestaat rondom de zogenaamde "aerosolen". Dit is in lijn met de redenering voor het overleg tussen MMZS en de sportscholenbranche afgelopen dinsdag.
- Aerosolen zijn kleine virusdeeltjes die in de lucht zweven. Doordat deze deeltjes zo klein en licht zijn, kunnen ze zich veel verder verspreiden en langer in de lucht blijven hangen.
- Voor veel sauna's geldt dat dit kleine ruimtes zijn, waardoor 1,5 meter afstand houden lastig is. Ruimtes die bovendien moeilijk schoon te houden en maken zijn nadat een bezoeker de ruimte verlaat. De branche heeft overigens wel een protocol opgesteld wat hierop ingaat (ter info in de bijlage). Het OMT heeft nog geen specifieke uitspraak gedaan over deze branche omdat het nog niet is gevraagd.
- Tijdens een bezoek aan de sauna hebben personen over het algemeen ook een intensieve ademhaling wat mogelijk risicovoller is.
- Bovendien zijn (gezamenlijke) douchegelegenheden gesloten. Dit geldt ook voor bijvoorbeeld sportclubs en zwembaden.

Woordvoeringslijn sauna's en wellnesscentra

- Ik snap heel goed dat het een tegenvaller is voor u om te horen dat de sauna's en de wellnesscentra gesloten moeten blijven tot 1 september.
- Er gelden nu al geruime tijd strenge maatregelen, waardoor het gewone leven zoals we dat kenden zwaar wordt beperkt.
- Voorzieningen kunnen niet allemaal tegelijk open maar dit moet stap voor stap
- Het kabinet heeft een routekaart ontwikkeld hoe Nederland weer langzaam en verantwoord van het slot kan, deze routekaart is mede gebaseerd op adviezen van de experts in het OMT.
- Zo zijn inmiddels de scholen weer deels open, mag er weer buiten gesport worden, kunnen mensen weer naar de kapper en kunnen indien het OMT positief adviseert per 1 juni terrassen weer open.
- Het openen van de sauna's en de wellnesscentra per 1 september heeft veel vragen opgeroepen.
- Ik vind het belangrijk om te benadrukken dat we die datum van 1 september niet zo maar gekozen hebben
- We varen daarin op het kompas van de experts die aangeven dat onzekerheden rondom aerosol transmissie een risico inhouden.
- Deze deeltjes zouden volgens een aantal onderzoeken kunnen overleven in de lucht en daarbij blijven hangen in de sauna, dit zou kunnen leiden tot een verdichting van het virus en daarmee een besmettingshaard kunnen vormen
- Wetenschappers hebben nog onvoldoende inzicht over de rol die aerosolen spelen in de verspreiding van het virus en hoe dit tegen kan worden gegaan
- Op basis van dat advies heeft het kabinet de opening van de sauna's en de wellnesscentra op zijn vroegst voor 1 september gezet
- Het hebben van een protocol betekent niet één op één dat de sector weer open kan – het is wel noodzakelijk om het protocol te hebben zodra de sector weer open kan
- Voor de sauna's en de wellnesscentra is dit zeer teleurstellend dat begrijp ik heel goed

- Wellicht kunnen jullie kijken naar mogelijkheden voor openstellen van alleen de zwembaden of andere onderdelen zoals de buitengebieden van de resorts waarbij openstelling wel zou kunnen zonder aannemelijke risico's

Q. Welk wetenschappelijk bewijs rondom aerosolen is er?

- Er zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd rondom aerosolen bij besmettingen
- De uitkomsten van die onderzoeken laten een diffuus beeld zien
- Wel gaan wetenschappers er vanuit dat aerosolen een rol spelen in besmettingen
- Het RIVM voert momenteel een literatuurstudie uit om beter te kunnen duiden wat er in algemene bekend is over aerosolen
- Welke rol aerosolen spelen in het verspreiden van het coronavirus is vooralsnog onduidelijk, daar is nog geen uitgebreid onderzoek naar gedaan

Q. Waarom kunnen sauna's in andere landen wel gewoon open?

- Ieder land maakt in de bestrijding van het virus zijn eigen afwegingen
- Deze afwegingen hangen samen met onder andere de cultuur in een land maar ook met bijvoorbeeld de IC capaciteit die er in een land is
- Daarom zien we verschillen in de aanpak tussen landen op tal van terreinen
- De experts die ons adviseren kijken specifiek naar de Nederlandse context en adviseren ons op basis daarvan.

Q. De sauna en wellnessbranche wordt nu dus als branche nadrukkelijk benadeeld, waarom juist zij?

- Het zijn niet alleen de sauna's en de wellnesscentra die moeten wachten tot 1 september
- Het geldt ook voor alle binnen sporten, fitnessclubs, en ook voor bijvoorbeeld grotere samenkomsten in kerken, koren en voor bijvoorbeeld samenkomsten in stadions
- In alle gevallen schatten de experts in dat het risico op verspreiding van het virus in deze context hoog is
- Dat is de reden dat het kabinet besloten heeft dat deze activiteiten vooralsnog niet kunnen plaatsvinden